

© Aurelian Cristea și George Țoropoc în *Moartea domnului Platfus de Romulus Guga la Teatrul „Andrei Mureșanu” din Sfântu Gheorghe* (regia: Gavril Cadariu)

alternează cu scene de o platitudine incredibilă. Nobilă în intenții, montarea se dovedește, în fapt, fără relief artistic și neinteresantă pentru public (și nu numai pentru el...). Cauzele constau nu atât în lipsa de interes a tematicii, cât, mai ales, în unghiul de lectură regizorală și în modalitatea defectuoasă a călăuzirii actorilor, a căror evoluție nu are unitate stilistică. Textul fiind nebulos, cu scene scurte, cinematografice (mai mult un scenariu...), se cerea din partea regizorului un efort de unificare a lor într-o metaforă globală, în care un rol esențial ar fi trebuit să-l joace scenograful. Din păcate, Nicu Constantinescu se rezumă la a crea două planuri distincte, în pantă, funcționale, dar fără relevanță ideatică. Cu excepția câtorva actori ce și-au luat pe cont propriu sarcina rezolvării partiturilor (personajele n-au o identitate precisă), ceilalți schițează doar, dezorientați, tipologii abstracte, încercând, în disperare de cauză, să se salveze, fiecare după intuiție și inteligență: soluția a constat, adesea, în copierea la Indigo a rolurilor din alte piese, cu structură și ideologie înrudite. Cum se explică altfel că un actor de talia lui Costache Babii, capabil de compoziții surprinzătoare, originale (vezi *Bască din Mormântul călărețului avar* de D. R. Popescu sau *Ametistov din Locuința Zoikăi* de Mihail Bulgakov), rezolvă eroul principal, Anton Platfus, apelând la

poncife și clișee în cheie comică, uzate și de suprafață? În aceeași situație se află un alt actor de forță și talent, Sebastian Comănici (Bach – muzicant, organist, student), ce bântuie prin scenă declamând supărător, sau Dan Turbatu (Puc, un tânăr) a cărui variantă de personaj numai din dramaturgia lui Guga nu pare a fi. Reușesc să se detașeze, într-o oarecare măsură, Bogdan Voicu, George Țoropoc, Adrian Ancuța, Mircea Bodolan și, în special, în două compoziții

stranii, Marilena Negru (Bătrâna), cu accente tragice, și, cu oarecare dramatism, Ștefan Alexandrescu (Groparul). În rest....

În fața acestui spectacol se pune din nou întrebarea: oare este oportună și necesară valorificarea unui text dramatic numai pe baza „certificatului de valoare” al autorului? Facem prin aceasta un autentic act de cultură?

D.R.

SEDUCȚIA AUTENTICULUI

ZĂPEZILE DE ALTĂDATĂ de Dumitru Solomon ● **TEATRUL DE STAT DIN ARAD** ● Data reprezentăției: 8 iunie 1995 ● Regia: Ion Mircioagă ● Scenografia: Onisim Colta ● Distribuția: Sorin Tofan (El), Aura Călărașu (Ea), Dan Antoci (Statuia).

De ce mi-a produs un sentiment reconfortant spectacolul arădean încerc să-mi explic, iată, în această „cronică tardivă” (inspirată denumire, brevetată de publicația ieșeană „Scena și lumea”), căutând argumentele calităților unei reprezentații cu un impact atât de neașteptat asupra publicului. Neașteptat pentru că, dintr-o prejudecată tot mai răspândită, ne-am obișnuit să considerăm apte de succes montările „speciale”, cu grad înalt de risc în planul originalității, cu mize pretențioase care, ele însele, sunt o atracție, chiar dacă în unele cazuri se transformă în capcană.

Nimic din toate acestea în gestul simplu, cinstit al regizorului Ion Mircioagă de a se duce la un text uitat, probabil, și de autorul lui, acest **Zăpezele de altădată** respirând aerul romantic al unei anumite vârste și epoci și făcându-i, tocmai de aceea, pe unii să-l creadă, poate, desuet. Intuiția exactă a regizorului descoperă aici farmecul adevărilor simple, gustul pentru o anumită distanță amuzată față de „seriozitatea” cu barbă și mustăți, vitalitatea incitantă a tonului direct, cultivat cu degajare de autor. Asumându-și-le, Ion Mircioagă conduce spectacolul, cu relaxare și plăcere, spre zone senine și calme, cu atmosferă tandră, cuceritoare prin firesc, prin naturalețe. **Firescul artistic** obținut prin travaliu îndelungat și elaborare studiată este o calitate greu de atins; acest spectacol o posedă. Ea se împlinește în jocul

actorilor, în relația firească dintre personaje, care evită banalitatea și banalizarea situațiilor de viață evocate în piesă, și uneori, vai, atât de falsificate pe scenă. Prospețimea, autenticitatea stărilor, suplețea trecerilor de la un moment la altul, inteligența, umorul celor doi interpreți principali – Sorin Tofan și Aura Călărașu, mai ales – contribuie la impresia generală de agreabilă **causerie** la care suntem invitați să luăm parte și, eventual, aminte. Felul în care regizorul știe să conducă evoluția în timp și spațiu a relației cuplului din piesă denotă o bună însușire a regulilor meseriei – profesionalism, am zice, dacă termenul n-ar fi totuși atât de pretențios și puțin potrivit în cazul unui debutant. Dezvăluindu-ni-se cu haz în tentativa de a se sustrage ticurilor și clișeele care pândesc viața în doi, personajele, interpreții câștigă curând toată simpatia spectatorilor, al căror interes e păstrat treaz pe tot parcursul reprezentației. Se răspunde prompt și sugestiilor regizorale, care urmăresc diversificarea, ritmarea și potențarea stărilor, prin schimbarea spațiilor de joc, în tentativa inspirată de a implica spectatorii în acțiune și atmosferă. Statuia vorbitoare și pomădată a filosofului, ironizat într-o viziune naivă, demnă de paradoxurile autorului (al cărui nume e, de altfel, înscris pe soclu) este „intrupată” de Dan Antoci, care funcționează perfect ca arbitru din alte vremi.

La Teatrul „Luceafărul” din Iași, unde am văzut reprezentația arădenilor, am putut aprecia și potențialul plurivalent al concepției scenografice, adaptată aici, cu rezultate notabile, spațiului concret: foaierul cu vedere spre stradă, unde începe, la lumina zilei, spectacolul, într-un peisaj natural apropiat de indicațiile autorului, cu parcul și trecătorii de rigoare, apoi sala și scena unde se mută acțiunea, pentru a sugera distanță în timp, dar și natura demonstrativă pe care ea, acțiunea, o dobândește. În toate situațiile, spectacolul își păstrează cuceritoarea nonșalanță, reconfortantă pentru încrederea în capacitatea de atracție și seducție a autenticului.

DOINA PAPP